

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

לשבת קדש פרשת שופטים תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

נדריים - צ'

1. מעשה באדם שאסר על עצמו הנאה מכל העולם אם ישא אשה לפני שיגיע ללמוד משנה, השתדל בכל כוחו ולא עלה בידו ללמוד, לא יכל להנשא, כיצד עזר לו רב אחא בר רב הונא?
 הטעהו ואמר לו שלא יאסר בהנאה כשישא אשה, השיאו ונאסר, טח אותו בטיט והביאו לפני רב חסדא שיתיר נדרו.
 רבא התפעל מכך, וביאר שרב אחא סבר שכשם שנחלקו רבנן ור' נתן בהפרה האם ניתן להפר לפני שחל הנדר, כך נחלקו לגבי שאלה לחכם, לפיכך גרם לו שיחול הנדר כדי שההפרה תועיל אף לר' נתן.
2. מהי דעת רב פפי בענין זה?
 א. לשון א' - נחלקו רק בהפרה: שר' נתן סבר: אין הבעל מיפר אא"כ חל נדר, דכתיב: וחפרה הלבנה, ורבנן סברו: בעל מיפר אף על פי שלא חל נדר דכתיב: מפר מחשבות ערומים; אבל בשאלה לחכם לכו"ע אין חכם מתיר כלום אא"כ חל נדר, דכתיב: לא יחל דברו.
 ורצו להוכיח כרב פפי:
 א. ברייתא: קונם שאיני נהנה לפלוני וגם לחכם שיתיר לי נדר זה - נשאל על הראשון ואח"כ נשאל על השני, ואם תאמר שנשאל אע"פ שלא חל נדר, על איזה שירצה ישאל ראשון.
 ונדחה: יתכן שהראשון האמור בברייתא אינו הראשון שנדר אלא הראשון שמתיר.
 ב. ברייתא: קונם שאיני נהנה לפלוני, הריני נזיר לכשאשאל עליו - נשאל על נדרו ואח"כ נשאל על נדרו. ואם תאמר שנשאל אע"פ שלא חל נדר, על איזה שירצה ישאל ראשון.
 ונדחה: יתכן שנחלקו גם בהתרה וברייתא זו כר' נתן.
 ג. לשון ב' - מחלוקת - בהפרה, אבל בשאלה - לכו"ע מפר ואע"פ שלא חל נדר, דכתיב: לא יחל דברו, אע"פ שעוד אין בו ענין למעשה. והקשו מהברייתות שמהם הביאו ראיה לעיל - והברייתא הב' נשאר בתויבתא.
3. משנה - בראשונה היו אומרים, שלש נשים בעליהן חייבים לגרשן ונוטלות כתובה, אע"פ שהן גרמו שיגרשן. אלו הן?
 א. האומרת טמאה אני לך, [אשת כהן שנאנסה].
 ב. שמים ביני לבינך, [אינו יורה כחץ].
 ג. נטולה אני מן היהודים.
 חזרו לומר - כדי שלא תהא אשה נותנת עיניה באחר ומקלקלת על בעלה:
 א. האומרת טמאה אני לך - תביא ראיה לדבריה שנבעלה לאחר.
 ב. השמים ביני לבינך - יעשו דרך בקשה - יעשה סעודה ויפייס ועצה טובה קמ"ל.
 ג. ונטולה אני מן היהודים - יפר לחלקו ותהא משמשתו, ואם תתגרש או תתאלמן אכן תהא נטולה מן היהודים.
4. נסתפקו - אמרה לבעלה טמאה אני, נפסק במשנה שתביא ראיה לדבריה. האם מותרת לאכול בתרומה?
 א. רב ששת - אוכלת, שלא תוציא לעז על בניה, שיסברו שנאמנת ונשארה עם בעלה שלא כדין ובניה חללים.
 ב. רבא - אינה אוכלת, כיון שאפשר לה חולין ויאמרו שאין לה תרומה.
 והוסיף רבא - שמודה רב ששת, שאם נתאלמנה או נתגרשה אינה אוכלת, כיון שהטעם משום שתוציא לעז על בניה אינו שייך אז, כיון שיאמרו אנשים שרק לאחר שנתאלמנה או נתגרשה נאנסה מאדם הפוסלה בתרומה.